

RETNINGSLINJER FOR SLADDING AV TILBUD GITT I FORBINDELSE MED ANBUDESKONKURRANSE

FORMÅL

Formålet med retningslinjene er å synliggjøre hvilke opplysninger i et tilbud som vil være omfattet av offentleglova, og hvilke opplysninger som er underlagt taushetsplikten. Dette er ikke en uttømmende fremstilling. For ytterligere informasjon vises det til Justisdepartementets *Rettleiar til Offentleglova*.¹

1. INNLEDNING

For allmennhetens innsyn i tilbud og anskaffelsesprotokoll gjelder offentleglova.² Dette følger av forskrift om offentlige anskaffelser (FOA) § 7-3.³ Offentleglova fastslår offentlighetsprinsippet i forvaltningen som en rett for allmennheten til å få gjøre seg kjent med innholdet i formelle saksdokumenter. Formålsbestemmelsen i offentleglova § 1 tydeliggjør hensynene bak offentlighetsprinsippet som er demokrati-, kontroll-, og rettssikkerhetshensyn:

Formålet med lova er å leggje til rette for at offentleg verksemd er open og gjennomsiiktig, for slik å styrkje informasjons- og ytringsfridommen, den demokratiske deltakinga, rettstryggleiken for den enkelte, tilliten til det offentlege og kontrollen frå ålmenta. Lova skal òg leggje til rette for vidarebruk av offentleg informasjon.»

Hovedregelen i offentleglova § 3 er at alle har rett til innsyn i «*Saksdokument, journalar og liknande register*» med mindre annet følger av lov eller forskrift. I forbindelse med offentlige anskaffelser er det særlig **to unntak** i offentleglova som er sentrale:

1. I offentleglova § 13 er det lovfestet at opplysninger som er underlagt taushetsplikt i lov eller medhold av lov er unntatt fra hovedregelen om innsynsrett.
2. Videre følger det av offentleglova § 23 tredje ledd at tilbud og anskaffelsesprotokoll kan unntas fra hovedregelen om innsyn inntil til valg av leverandør er gjort.

---

¹https://www.regjeringen.no/contentassets/3a11886db3604e9d9a049e872564467d/retteiar_offentleglova.pdf

² Lov om rett til innsyn i dokument i offentleg verksemd av 19. mai 2006 nr. 16 (offentleglova).

³ Forskrift om offentlige anskaffelser (FOA) av 12. august 2016. nr. 974. § 7-3.

Utgangspunktet er derfor at offentlig oppdragsgiver gir innsyn i de innkomne tilbudene etter at leverandør er valgt. Taushetsplikten i FOA § 7-4 begrenser imidlertid hvilke opplysninger allmenheten kan gis innsyn i.

2. TAUSHETSBELAGETE OPPLYSNINGER

Ved gjennomføring av en anskaffelse som er omfattet av lov- og forskrift om offentlige anskaffelse gjelder reglene om taushetsplikt i forvaltningsloven. For oppdragsgivere som ikke er omfattet av forvaltningsloven, gjelder forvaltningsloven § 13 tilsvarende, jfr. FOA § 7-4 første ledd. Det fremgår av forvaltningsloven⁴ § 13 første ledd at:

«Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om:

- 1) noens personlige forhold, eller*
- 2) tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår»*

Når det gjelder taushetsplikt om «tekniske innretninger», «fremgangsmåter» og «drifts- eller forretningsforhold» er det et krav at opplysningene må gjelde forhold «det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde». Det må altså være tale om opplysninger som er av en slik karakter at dersom det blir kjent for konkurrentene vil det kunne føre til fare for økonomisk tap eller redusert gevinst og dermed skade leverandørens konkurransemessige posisjon i markedet.

Terskelen for hva som er «drifts- og forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde», vil være lavere dersom konkurransen fortsatt pågår eller det vil bli nødvendig å starte konkurransen på nytt, og opplysningene derfor kort tid etterpå vil kunne benyttes i en ny konkurranse.⁵ Det samme vil gjelde dersom det er en relativt høy grad av sannsynlighet for at det i fremtiden vil bli utlyst anbudskonkurranser av tilnærmet samme type eller karakter.⁶

⁴ I Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) av 10. februar 1967 (fvl.)

⁵ Se KOFA-sak 2006/27

⁶ Se Sivilombudsmannens uttalelse inntatt i årsmeldingen 2002 s. 102

Opplysninger som er alminnelige kjente eller tilgjengelige er imidlertid ikke omfattet av taushetsplikten, jfr. fvl. § 13a nr. 3. Dersom opplysningene for eksempel er kjent i bransjen vil de ikke være underlagt taushetsplikten, og den vanlige innsynsretten etter offentleglova vil gjelde.⁷

Taushetsplikten gjelder for «opplysninger», og ikke «dokumenter». Det er kun de delene av et dokument som inneholder taushetsbelagt informasjon som oppdragsgiver har plikt til å hemmeligholde.⁸

2.1 TEKNISKE INNRETNINGER OG FREMGANGSMÅTER ELLER DRIFTS- OG FORRETNINGSFORHOLD

Næringsopplysninger, som for eksempel opplysninger om produksjonsmetoder, nye produkter, markedsføringsstrategier, arbeidsteknikk, markedsanalyser, økonomiske utregninger og prognoser eller konkrete forretningsstrategier er opplysninger som kan være underlagt taushetsplikten.

Den sentrale avgrensingen av taushetsplikten ligger i vilkåret om at opplysningene må være *av «konkurransmessig betydning»* for at opplysningene kan bli holdt hemmelig. Taushetsplikten søker å hindre spredning av næringsopplysninger som kan føre til økonomiske tap for vedkommende bedrift, enten direkte eller ved at konkurrenter utnytter opplysningene.

Opplysninger om utdanning, arbeidssted herunder tidligere arbeidssted, arbeidstid, yrke og stilling er normalt ikke underlagt taushetsplikten.⁹

«Navn på ansatte og ansattes CV`er vil normalt ikke være underlagt taushetsplikt. Faren for headhunting av ansatte fra konkurrenter, er ikke tilstrekkelig til at taushetsplikt foreligger. Dersom leverandør har tilbudt en spesiell teamsammensetning som kan gi leverandøren en konkurransefordel i forhold til konkurrentene, kan imidlertid teamsammensetningen og dermed indirekte navn og CV på det tilbudte personell, være taushetsbelagt. Det skal svært mye til før det er tilfellet.»¹⁰

2.2 KUNDELISTER

Forretningsforhold mellom et offentlig organ og private selskaper vil ikke kunne unntas innsynsretten. Uansett hvordan kundeforholdet har oppstått, kan det legges til grunn at det i forbindelse med avtaleinngåelse og utføring av oppdraget vil være korrespondanse mellom partene som kan være journalføringspliktige dokumenter, som skal fremgå av organets offentlige

---

⁷ Se Rettleiar til offentleglova pkt. 6.2.4 Teieplikt for næringsopplysningar etter forvaltningslova § 13.

⁸ Se Marianne H. Dragsten, Offentlige anskaffelser - regelverk, praksis og løsninger (universitetsforlaget, 2013) s. 215

⁹ Se Rettleiar til offetleglova pkt. 6.2.3 Teieplikt for opplysningar om personlege tilhøve etter forvaltningslova § 13

¹⁰ Se Marianne H. Dragsten, Offentlige anskaffelser - regelverk, praksis og løsninger (universitetsforlaget, 2013) s. 220.

journal.¹¹ Slike forhold må dermed anses å være offentlig tilgjengelig informasjon og kan vanskelig være taushetsbelagt.¹²

Det finnes ikke et forbud mot å avtalefeste konfidensialitet ved forretningsforhold mellom private selskap. Kundelister som omfatter opplysninger om private kunder kan være ansett som bedriftshemmeligheter og kan dermed være omfattet av forvaltningens taushetsplikt. Slike forhold kan dermed unntas innsynsretten.¹³

2.3 OPPLYSNINGER OM PRIS

Totalpriser og prismodeller vil som hovedregel ikke være underlagt taushetsplikten, med mindre det foreligger særlige omstendigheter som nødvendiggjør dette. Derimot vil opplysninger om delpriser, enhetspriser og lignende detaljer i et tilbud være av konkurransemessig betydning og dermed være underlagt taushetsplikten.¹⁴

3. SLADDET VERSJON AV TILBUDET

I henhold til FOA § 7-4 (2) «kan oppdragsgiver stille krav til leverandøren om å beskytte informasjon av fortrolig karakter som gjøres tilgjengelig for dem i forbindelse med en anskaffelse.»

Difi har merket seg at mange tilbud ikke er sladdet i henhold til regelverket. Ofte har tilbyder sladdet flere opplysninger enn taushetsplikten tilsier. Difi har plikt til å selvstendig vurdere om opplysningene i tilbudet skal unntas offentligheten.

---

¹¹ Jf. arkivlova av 4. desember 1992 nr. 126 og forskrift om offentlege arkiv av 11. desember 1998 nr. 1193 §§ 2-6 og 2-7

¹² Se Sivilombudsmannens uttalelser om Sylvi Listhaugs kundelister av 19. desember 2013 punkt 2. *Kan offentlige organer på en kundeliste unntas fra offentlighet?*

¹³ Se Sivilombudsmannens uttalelser om Sylvi Listhaugs kundelister av 19. desember 2013 punkt 1. *Generelt om kundelister er omfattet av forvaltningens taushetsplikt*

¹⁴ Se KOFA-sak 2007/104